



המוקד להגנה הפרט

HAMOKED Center for the Defence of the Individual

هموكيد - مركز الدفاع عن الفرد

תאריך: 11.9.2013
בתשובתך נא לציין: 31490

בפקס ובדואר רשום

לכבוד
גב' חגית וייס
מנהלת
הלשכה האזורית למינהל אוכלוסין
משרד הפנים
ואדי ג'וז 49
ירושלים

גב' וייס הנכבדה,

הנדון: **תלונה בדבר הנפקת תעודות זהות ביומטריות בכפייה לפונים לקבלת שירות לשכת רשות האוכלוסין בירושלים המזרחית**

1. הריני לפנות אליך בשם ארגון המוקד להגנת הפרט (להלן: **המוקד**) ולבקש את התערבותך הדחופה בעניין שבכותרת, כפי שיפורט להלן.
2. ממידע עדכני שהגיע לידינו בימים האחרונים עולה, כי בפני תושבי ירושלים המזרחית הפונים לשכתכם לצורך חידוש או עדכון תעודות הזהות שברשותם, מוצבת לכאורה כתנאי לקבלת השירות, דרישה להמיר את תעודת הזהות שברשותם, בתעודה ביומטרית. לחלופין ייתכן, כי פקידי הלשכה אינם מבהירים לפונים אליהם באופן מפורש דיו כי המרת התעודה שבידם לתעודה ביומטרית, אינה אלא בגדר הצעה בלבד וכי זכותם המלאה לסרב להצעה.
3. כך, בין השאר, הודיע פקיד לשכתכם לאדם שפנה ללשכה בימים האחרונים בבקשה לחדש את תעודת הזהות שברשותו, כי אין עוד באפשרות לשכתכם להנפיק לפונים אליה תעודות זהות חדשות שאינן ביומטריות. הפונה, שחשש לסרב להמיר את התעודה שבידו בתעודה ביומטרית פן יבולע לו, נאלץ לשתף פעולה עם הפקיד שהנפיק לו במקום תעודה ביומטרית.
4. הצגת הדברים באופן זה, ובפרט כאשר מדובר בתושבי ירושלים המזרחית אשר אין באפשרותם לקבל כל שירות מטעם רשות האוכלוסין, אלא בלשכתכם, עולה כדי

אילוץ/כפייה לכל דבר ועניין ואינה עולה בקנה אחד עם הוראות החוק והנוהל בעניין.
נפרט.

5. סעיף 41 לחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, תש"ע-2009 (להלן: **החוק**) המסדיר, בין השאר, את אופן ההליך המדורג אשר נקבע לצורך המרת תעודות זהות רגילות בתעודות ביומטריות קובע מפורשות כי:

חוק זה יוחל בהדרגה, בהתאם להוראות כמפורט להלן:

השר יקבע, בהתייעצות עם שר האוצר ושר המשפטים ובאישור ועדת הכנסת המשותפת, בצו, **תקופת מבחן של שנתיים שבמהלכה יחולו ההוראות לפי חוק זה על תושבים שייתנו את הסכמתם לכך בכתב**, במטרה לבחון בתקופה זו את אופן היישום של הוראות לפי חוק זה על תושבים אלה, את נחיצות קיומו של מאגר ביומטרי ומטרותיו, את המידע שיש לשמור במאגר ואת אופן השימוש בו (להלן – תקופת מבחן); בצו כאמור ייקבעו בפירוט העניינים שייבחנו בתקופת המבחן, המדדים להצלחתו ואופן קבלת ההסכמה מאת תושבים להחלת הוראות לפי החוק לגביהם בתקופת המבחן; בתקופת המבחן יחולו ההוראות לפי חוק זה בהתאם לצו האמור;

תושב שלא נתן את הסכמתו לפי פסקה (1), לא יישללו זכויותיו לפי כל דין, בשל אי-מתן ההסכמה כאמור; לעניין זה, לא יראו בייעול שירות הניתן למי שיש לו תעודת זהות הכוללת אמצעים או נתונים ביומטריים, והמתאפשר בשל טיבה של תעודה כאמור, כשלילת זכות מתושב שלא נתן הסכמתו לפי פסקה (1);

בנוסף קובע סעיף ג' לנוהל רשות האוכלוסין שכותרתו "נוהל החלפת תעודת זהות" ומספרו 2.18.0003 (להלן: **הנוהל**) באופן מפורש כי:

עובד הרשות המקבל את הבקשה לתעודת זהות **יצג ויציע למבקש לקבל תעודת זהות ביומטרית חכמה בהתאם לחוק**, לתקנות, לצו ולנהלים הרלוונטי, ובהתאם להחלטת והסכמת המבקש...

6. הנה כי כן, ברור כי על כל **פקידי רשות האוכלוסין ובכללם פקידי לשכתכם, חל איסור מוחלט** לכפות על הפונים אליהם להמיר את התעודות שבידם לתעודות ביומטריות ואף לא לכוון לכך על דרך הרמיזה. אדרבה, מלשון החוק והנוהל עולה כי על פקידי לשכות הרשות וביניהם פקידי לשכתכם חלה החובה ליידע את הפונים אליהם באופן ברור וחד משמעי כי מדובר בהצעה בלבד ותו לא.

7. דברים אלו יפים מקל וחומר כאשר מדובר בלשכתכם, לשכה הבאה במגע עם אוכלוסיה ייחודית ומוחלשת מלכתחילה, אשר ניתן להבין כי לאור מצבה הייחודי חוששת כי כל סירוב מצידה לשיתוף פעולה עם פקידי לשכתכם יגרור בעקבותיו סיכון של מעמד התושבות או ישפיע על תוצאות בקשות אחרות שמטופלות על ידי לשכתכם.

8. על כן, במצב הדברים המתואר, חלה על פקידי לשכתכם חובה כפולה ומכופלת לנהוג בעניין המרת תעודות הזהות באופן זהיר, הגון וברור הכולל היצמדות מוחלטת להוראות החוק והנהל תוך הקפדה על קלה כבחמורה. רק התנהלות המבהירה לפונים ללשכה כי המרת התעודה שברשותם לתעודה ביומטרית אינה חובה אלא בגדר הצעה אשר סירוב לה אינו גורר עימו כל סנקציה, היא התנהלות ראויה התואמת את החוק.
9. נוכח האמור, ומתוך תקווה כי תלונות נוספות בעניין הדרישה להמרת תעודת הזהות הרגילות ו/או הודעות בדבר אי אפשרות להנפקת תעודות שאינן ביומטריות בלשכתכם לא תשננה, אנו דורשים בראש ובראשונה לשוב ולהנחות את פקידי הלשכה לקיים את הוראות החוק ואת האיסור לכפות המרת תעודת הזהות בתעודה ביומטרית כמו גם החובה להבהיר לפונים כי מדובר בהצעה גרידא ותו לא. בנוסף נדרוש כי הבהרה חד משמעית בעניין מטעמכם – באשר לאי החובה להמיר תעודות זהות בתעודות ביומטריות – תועלה על ידכם בשפה הערבית על הכתב ותפורסם ותוצג בפומבי בלשכה לטובת כלל הציבור הפוקד את לשכתכם.
10. לטיפול ומענה זריז וענייני לתלונתנו נודה.

בברכה,

בנימין אחסתרובה, עו"ד

העתקים:

מר אבי לקח, אגף לשכות, רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול, משרד הפנים